

mostecký / mosteckí ZPRÁVODAJ

2021 / červenec

ZDARMA

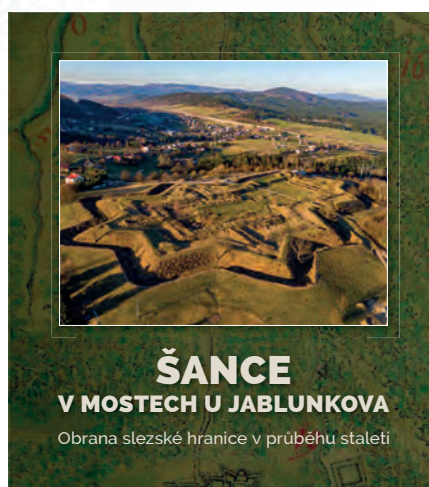
V červenci pokřtíme dvě knihy týkající se Mostů u Jablunkova

Dřevěnka na Fojtství bude v létě stát u křtu dvou knih a dvou výstav s nimi spojených. Jedna z nich se týká 400. výročí opevnění Šance a druhá je fotokniha oblíbeného mosteckého rodáka Jana Kufy Kičeřoka. Obě knihy budou k zakoupení v našem Gorolském turistickém informačním centru.

Nová kniha Jana Kufy „Kičeřoka“ s názvem „Čas přistižen při činu“ zachycuje i život dvou obyvatel Mostů u Jablunkova. Pan Kufa svou knihou navazuje na publikaci „Od portréту k dokumentu“, která mapovala život „lesního muže“ v Horní Lomné. Nová kniha je tvořena černobílými snímky ze života čtyř lidí v dobách nedávno minulých. Fotografie zachycují osamělé horaly, s jejichž způsobem života se dnes již nesetkáváme. Vzniká tak zároveň dokument vypovídající o těžkém životě v minulém století. U příležitosti vydání knihy je v dřevěnce do 25. 7. 2021 nainstalována i stejnojmenná výstava. 15. července v 17:00 knihu slavnostně pokřtí Milan Velický. Všichni jste zváni!

V červenci vychází kniha „Šance v Mostech u Jablunkova, Obrana slezské hranice v průběhu staletí“. Nová kniha mapuje historii a význam této národní kulturní památky. Kniha historika Martina Krůle, vydalo pro GOTIC Muzeum Těšínska a ve spolupráci s muzeem vzniká nová výstava, kterou budete moci v Dřevěnce zhlédnout od 29. 7. do 8. 10. 2021.

Největší prostor v knize dostává obranná role opevnění v proměnách času. Autor rozebírá vojenský význam celého Jablunkovského průsmyku a obrany slezské hranice v 16. století, věnuje se jablunkovským šancím za třicetileté války, válce s Turky, době uherských povstání, ale i období za napoleonských válek. Křest knihy a vernisáž výstavy o šancích se uskuteční 29. července v 17:00 hodin. Srdečně zveme!

KALENDÁŘ AKCÍ

■ Do 25. 7.

Čas přistižen při činu

Výstava fotografií Jana Kufy Kičeřoka, Dřevěnka na Fojtství

■ Do 31. 8.

Útěk do přírody

Výstava obrazů Lenky Bromkové malovaných ústy, Místní knihovna, 558 368 014

■ 1. 7.-31. 8.

Letní deskohraní v knihovně

Hraní stolních her,
Po, Út, Čt, Pá: 10:00 - 17:00

■ 3. 7., 17:00

Soutěž v požárním sportu

Soutěž hasičů v požárním sportu na prostranství pod OÚ

■ 10. 7., 21:30

Letní kino - Ženská pomsta

Areál u staré školy a dětského hřiště, www.gotic.cz, 558 341 586

■ 15. 7., 10:00 - 15:30

Gorolský den s řemeslem v dřevěnce

www.gotic.cz, 558 341 586

■ 15. 7., 17:00

Setkání s autorem a křest knihy „Čas přistižen při činu“

Dřevěnka na Fojtství

■ 15. 7., 16:00

Kariérové poradenství

Komunitní centrum
kc@mostyujablunkova.cz, 735 171 637

■ 19. 7.-13. 8.

Milujeme hory. Ctíme tradice.

Výstava soutěžních fotografií a hlasování veřejnosti, Místní knihovna, 558 368 014

■ 22. 7., 17:00

Setkání s Lenkou Bromkovou

Autorka obrazů malovaných ústy
Místní knihovna, 558 368 014

■ 24. 7., 21:30

Letní kino - Bábovky

Areál u staré školy a dětského hřiště, www.gotic.cz, 558 341 586

■ 29. 7.-8. 10. 2021

Šance v Mostech u Jablunkova

Obrana slezské hranice v průběhu staletí, Vernisáž výstavy a křest knihy 29. 7. v 17:00, Výstava v dřevěnce

■ 29. 7., 10:00 - 15:30

Gorolský den s řemeslem v dřevěnce

www.gotic.cz, 558 341 586

■ 29. 7., 16:00

Workshop - kariérové poradenství

Komunitní centrum
kc@mostyujablunkova.cz, 735 171 637

■ 31. 7., 10:00

Beach volejbalový turnaj starosty obce

Plážové hřiště na bazéně, 602 583 605

INFORMACE Z OBECNÍHO ÚŘADU

BLAHOPŘEJEME SKLADAMY ŽYCZENIA

**Blahopřejeme občanům, kteří
se v měsíci červenci 2021
dožívají životního jubilea:**

91 let:

Terezie Cieslarová

90 let:

**Helena Kowalowská
Gustav Pindej**

Diamantová svatba:

**60 let společného života oslavili
v červnu 2021 manželé
Marie a Emil Niedobovi**

**Přejeme hodně zdraví
a osobní pohody!**

Pro jezdce na (elektro) koloběžce platí stejná pravidla jako pro cyklisty

Přichází léto a s ním se na cestách objevují nejen cyklisté, ale i jezdci na koloběžkách. Tento populární dopravní prostředek si pamatujeme z dětství, a právě děti se na něm pohybují nejraději. A to i v dobách, kdy jsou v módě elektrokoloběžky. Je však dobré si uvědomit, že elektrokoloběžka je dopravním prostředkem stejně jako kolo, a proto je třeba dodržovat bezpečnostní opatření i pravidla silničního provozu. Nezapomínejme, že dítě do deseti let se může na koloběžce pohybovat samo bez osoby starší 15 let pouze na cyklostezce, na stezce pro cyklisty a chodce v obytné zóně.

Na silnici jsou pravidla přísnější. Jezdec do 10 let se nikdy nesmí pohybovat sám bez doprovodu osoby starší 15 let a jezdec na koloběžce do 18 let musí mít za jízdy na hlavě řádně připevněnou přilbu. O prázdninách děti „řádí“ po celý den a je moc dobře, že mají pohyb.

Mějme však na paměti, že v porovnání s jízdním kolem má koloběžka rizika spojená s horší stabilitou na nerovném povrchu a také s viditelností.

Redakční rada

Kariérové poradenství v komunitním centru

Nenechte si 15. 7. 2021 v 16 hodin ujít bezplatnou přednášku určenou pro lidi, kteří právě přemýšlí nad svým kariérním životem. V rámci přednášky s lektorkou Bc. Janou Svobodovou, DiS. bude prostor pro mapování vašich dovedností a schopností, nabídne prostor pro uplatnění vašich představ a umožní přemýšlet nad vaší prací podle sebe, podle svých zájmů, přání.

Podle výzkumu stoupá procento lidí, kteří jsou ve své práci nespokojeni a rádi by změnu. Jak ale na ni? Na co obrátit pozornost? Co dělat a jak?

Díky robotizaci se pracovní prostředí obrovsky mění, zanikají povolání, vznikají nová, stoupá počet mladých lidí, kteří si svou pracovní pozici vytvoří

sami... Jak se v tom orientovat? Co je povolání budoucnosti? Která jsou naopak na odpis? Nikdy není brzo a nikdy není pozdě - přijďte se inspirovat, jak je možné nahlížet na svůj kariérní život a na co zaměřit pozornost při volbě či změně povolání.

Ve čtvrtek 29. 7. 2021 od 16 hodin, také v prostorách komunitního centra, proběhne - v návaznosti na přednášku - **workshop** s praktickými ukázkami, jak se podívat na sebe jako na rozhodujícího aktéra při volbě povolání? Přihlaste se, prosím, na akce předem emailem kc@mostyujablunkova.cz, telefonicky nebo sms 735 171 637.

Eva Jouklová

Vážení spoluobčané,

covid situace nám dovoluje pořádát společenské akce, tak toho chceme využít pro setkání s Vámi.

Sbor pro občanské záležitosti spolu s Radou obce ještě jednou prodjednal kompenzaci společenských akcí s názvem Beseda s důchodci a Vítání občánků v roce 2020 peněžními poukázkami.

Shodli jsme se, že Beseda s důchodci je vlastně setkání spolužáků, sousedů, kamarádů. Společnou fotografii, přátelské posezení a v neposlední řadě i dobré jídlo se nedá nahradit peněžním poukazem. Proto jsme se rozhodli, že na podzim 2021 uspořádáme jednu velkou společenskou akci s názvem Beseda s důchodci pro občany narozené v roce 1955, 1950, 1945 a 1956, 1951, 1946. Dále pro Vás připravujeme podzimní zájezd pro seni-

ory, který se uskuteční koncem srpna nebo v září.

Vítání občánků je podobná společenská akce, kterou chceme zachovat. V letošním roce od září uspořádáme několik obřadů Vítání občánků tak, aby se zúčastnily všechny děti narozené od konce roku 2019. Děti rozdělíme podle věku na starší, mladší a nejmladší a podle toho zařídíme slavnostní obřady.

Vážení spoluobčané, náhradní řešení s peněžními poukazy si ponecháme na horší časy, které vyžadují mimořádná covid opatření. Věříme, že i pro Vás je to správné rozhodnutí. Přejeme Vám hodně zdraví a těšíme se na společná setkání.

*Květoslava Brhelová
za Sbor pro občanské záležitosti*

ilustrační fotografie

INFORMACE Z OBECNÍHO ÚŘADU

Milí spoluobčané,

10. 5. proběhla pracovní porada zastupitelů nad investičními záměry naší obce. Projednáno bylo více než 30 akcí, které jsou v různých fázích rozpracovanosti. Není jich úplně málo, některé z nich si zaslouží samostatný článek, ale protože ne všichni navštěvujete zasedání zastupitelstva nebo posloucháte jejich záznamy, chtěli bychom Vás o nich informovat i prostřednictvím zpravodaje.

POLNÍ OPEVNĚNÍ ŠANCE - OBNOVA KAMENNÉHO ZDIVA A VALŮ

Pokračujeme v obnově zdiva, čištění příkopu. S novou lávkou přes příkop čekáme na schválení národním památkovým ústavem. Letos jsme od Ministerstva kultury obdrželi dotaci 1.400.000 Kč. Objem prací, které již byly zahájeny, představuje částka 2.647.173 Kč včetně DPH.

AUTOBUSOVÁ TOČNA - ŠANCE KONEČNÁ

Bylo provedeno odstranění staré zastávky, dosadba zeleně u nové a instalace kamerového systému. Další práce, které povedou ke zkulturnění celého prostoru, budou následovat.

CHODNÍK KAPLIČKA - TOČNA

Do podzimu budeme realizovat veřejné osvětlení podél chodníku, kde čekáme na stavební povolení. Chtěli bychom požádat občany, aby tento chodník nevyužívali pro parkování, komplikují tím nejen zimní údržbu, ale také brání průchodu chodcům.

Autobusová točna Šance

Chodník kaplička - točna

CHODNIK KAPLIČKA - RYNŠTOKY

Zahájení prací by mělo začít 1. 7. Od této doby má zhotovitel 120 dní na dokončení stavby. Vítězná firma vyhrála soutěž s částkou 9.895.917 Kč včetně DPH. Ze Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI) jsme získali dotaci ve výši 7.725.189 Kč. V rámci realizace vznikne i místo pro přecházení před školkou, nové veřejné osvětlení a taktéž nová autobusová zastávka naproti hřišti. Prosíme všechny o trpělivost během provádění stavby, které zajisté přinese jistá omezení.

BUDOVA č. 484 - MATERŠKÁ ŠKOLKA ŠANCE

V průběhu prázdnin dojde k výměně střešní krytiny, odvodnění a izolaci budovy. Tím dojde ke zprovoznění tělocvičny, kterou dnes z hygienických důvodů není možné užívat. Dále provedeme opravu fasády a obnovíme starý kamenný sokl. V neposlední řadě budeme řešit nakládání s odpadními vodami, a to realizací čistírny odpadních vod.

Vizualizace budovy č.p. 484 MŠ Šance

BUDOVA EV. Č. 04 (BÝVALÉ REKREAČNÍ STŘEDISKO) NA ŠANCÍCH

V červnu proběhla demolice této budovy. Odstranění nebezpečné stavby včetně její koupě stálo obec 1,6 mil. Kč. Vyřešil se tak dlouhodobý problém s chátrající ruinou a vznikne nový zelený prostor.

Objekt před demolicí

Objekt po demolici před odvozem sutin a terénní úpravou

CHODNIK RYNŠTOKY - TUNEL

V červenci očekáváme vyhodnocení naší žádosti na SFDI, kde jsme požádali o dotaci ve výši 14,3 mil. Kč. V případě že obdržíme tuto dotaci, byla by tato stavba zahájena již letos. V rámci této stavby budou vybudovány nové zastávky a zálivy na Šuré a na Tunelu. Paralelně s touto investicí řešíme projekčně odkanalizování celého úseku pomocí tlakové kanalizace, který by navázal na gravitační kanalizaci Tunel - Bagno, kde nyní kanalizace končí.

KANALIZACE A VODOVOD ZA HŘBITOVEM

Předpokládáme, že budou práce zahájeny letos v srpnu. Momentálně čekáme na nejlepší nabídku, která vzejde z aukce. Na tento projekt jsme získali dotaci 5.182.508 Kč.

Předpokládaná cena díla je 11 mil. Kč včetně DPH, kdy bude obci DPH 21% vráceno.

Součástí stavby bude i vodovodní řad, na který jsme získali dotaci 3 mil. Kč. Předpokládaná cena díla je 6 mil. Kč včetně DPH, které se obci rovněž vrátí. Tento projekt nově napojí 25 nemovitostí.

PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ A ZADRŽOVÁNÍ VODY V KRAJINĚ

Probíhají dokončovací práce na propustku a horské vpusti u odbočky na Polomskou cestu. Omlouváme se za dlouhý průběh této stavby a omezení, která se Vás jistě dotkla, ale celá akce byla velice atypická, a to již od projektových příprav, tak při samotné realizaci, kde se musel zhotovitel vyhnout hned několika inženýrským sítím najednou. Další škody vzniklé loňskými přívalovými dešti řešíme průběžně.

Protipovodňová opatření, která mají za úkol zpomalit, případně zadržet přívalové vody se nyní připravují projekčně. Jednáme s Lesy ČR jako správcem toku i vlastníky dotčených pozemků a žádáme je o jejich souhlasy s těmito opatřeními.

ŠKOLA - STAVEBNÍ ÚPRAVY 2. ETAPA - ČESKÝ PAVILON

Z Moravskoslezského kraje jsme obdrželi dotaci na projektovou dokumentaci, se kterou jsme žádali o finanční pro-

středky z MMR na rekonstrukce obecních budov. Bohužel tento projekt nebyl vybrán jako doporučený. Avšak díky hotové projektové dokumentaci a platnému stavebnímu povolení budeme určitě žádat i v příštím roce.

ŠKOLA - REKONSTRUKCE ZDROJE TEPLA ZŠ 750

Momentálně čekáme na finanční prostředky ve výši cca 3 mil. Kč z operačního programu životního prostředí. Právě probíhá výběrové řízení na zhotovitele, abychom v případě získání dotace ji mohli co nejdříve realizovat. Jedná se zejména o výměnu starých plynových kotlů, instalaci tepelného čerpadla a nové termoregulace. Předpokládaná hodnota této investice je 7 mil. Kč. Rozdíl mezi cenou díla a dotací z životního prostředí bychom dofinancovali z kotlíkových půjček, které máme od státu na tyto akce k dispozici.

ŠKOLA - TERÉNNÍ ÚPRAVY ŠKOLNÍ ZAHRADY

Dokončujeme realizaci edukační zahrady za budovou školy, která bude sloužit k výuce a rovněž k trávení volného času pro naše školáky. Tuto akci obec financovala čistě z vlastních zdrojů a stála 358 000 Kč.

ZPEVNĚNÉ PLOCHY A PARKOVÁNÍ U MŠ STŘED + AUTOBUSOVÁ ZASTÁVKA

Probíhají projekční práce a jednání s vlastníky dotčených pozemků. Na podzim chceme podat žádost o dotační prostředky z ministerstva pro místní rozvoj. Jedná se o nové dopravní řešení celé plochy, parkování, chodníku od autobusové zastávky a kolem školky. Cílem je zvýšení bezpečnosti pohybu v dané lokalitě a zkulturnění celého prostoru u mateřské školy.

Plánovaná realizace: léto 2022.

FASÁDA MŠ STŘED

Probíhají projekční a povolovací práce. Jedná se především o odstranění zdravotně závadného eternitového obkladu, následné zateplení a celková estetizace tohoto objektu. Realizaci předpokládáme letos do konce podzimu. Jelikož tato budova svým smíšeným složením (školka, byty, lékář) neumožňuje žádat o dotace, musíme tuto akci realizovat z prostředků obce.

OPRAVA ELEKTROINSTALACE MŠ STŘED - POLSKÁ

Realizace prázdniny 2021 - výměna původních elektrických rozvodů.

OPRAVA/VÝMĚNA VODOVODU KAWULACKI

V letních měsících bude probíhat oprava vodovodu Kawulacki v délce 408 m, který je již v havarijním stavu a jeho výměna je nanejvýš nutná. Celá akce bude stát 1,3 mil. Kč včetně DPH, které se obci vrátí.

KULTURNÍ DŮM DOLNÍ MOSTY

Čekáme na vydání stavebního povolení a na vyhodnocení žádosti o dotace z operačního programu životního prostředí. V případě neúspěchu bychom tuto rekonstrukci financovali z kotlíkových půjček - tuto změnu však musí schválit ministerstvo životního prostředí. Předpokládaná hodnota této akce je 15 mil. Kč a dokončení realizace do konce roku 2022.

REKONSTRUKCE BUDOVY Č. P. 115 - HOTEL BESKYD

V červnu proběhla soutěž na projekční kancelář, která má za úkol realizovat projektovou dokumentaci na rekonstrukci budovy č. p. 115 (bývalý hotel Beskyd). Projektanti budou muset vyřešit umístění velkokapacitní prodejny v přízemí a minimalistického obecního úřadu v prvním patře. Ze současné budovy obecního úřadu by jejím uvolněním mohly vzniknout tolik žádané byty.

Jestli jste dočetli až zde, máte nyní určitou představu, co za akce se v obci realizují a plánují. Jak jsem již zmínil na začátku, není jich úplně málo a vyžadují vysoké pracovní nasazení všech zúčastněných. Tímto bych chtěl velmi poděkovat pracovníkům všech odborů obecního úřadu, kteří se vedle běžné agendy, kterou musí pro obec zabezpečit, věnují s nasazením i těmto investičním záměrům, které nejsou vždy úplně jednoduché.

Také bych chtěl poděkovat učitelům za zvládnutí tohoto nelehkého školního roku a popřát jim klid od počítačů a načerpání nových sil do snad už lepšího roku dalšího. Dětem a nám všem hezké prázdniny, třeba i na našem koupališti, které je pro Vás již připraveno.

S úctou
Martin Procházka, místostarosta

GOTIC, příspěvková organizace informuje

www.gotic.cz, www.opevneni-sance.cz, <http://naseknihovna.cz/mostyujablunkova>

GOROLSKÉ TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM

Na prázdniny jsme připravili **Dny s řemeslem v Dřevěnce na Fojtství**, které se budou konat každý druhý čtvrtek od 10:00 do 15:30. Opět přijdou lidoví řemeslníci a vy je můžete pozorovat při práci a také si pod jejich vedením zkusit něco vyrobit. Každý, kdo absolvuje všechna stanoviště, bude zařazen do slosování o ceny. Komu během tvůrčích dílen vyhládne, ochutná regionální speciality – bramborové placky se škvarky, tradiční polévku, domácí koláč, domácí sýry i regionální pivo.

Čtvrtek 15. 7. - Kopřiva

Zhlédnete ukázkou zpracování kopřivy od rostlinky přes vlákno až po košili, uvaříte kopřivový sirup, nazdobíte si skleničku na sirup, vyzkoušíte si různé metody tkaní, a s panem Petrem Poločkem se na kopřivu podíváte přes mikroskop.

Čtvrtek 29. 7. - Oděv

Zajímá vás, jak se tvoří klobouk, proč je látka z modrotisku modrá, jak paličkovat krajkou? To vše a mnohem víc se tento den dozvíte, zkusíte si uháčkovat řetízek, přijít na figle křížkového vyšívání, zjistit, jak se přede, plete. Také se dozvíte, jak si vyrobit doma mýdlo.

Čtvrtek 13. 8. - Keramika a drátkování

Pokud nevíte, jak se dá utčit hrnčíček na keramickém kruhu, tak se to právě zde dozvíte. A třeba i vyzkoušíte. Pak si vyrobíte zvonkohru, uděláte rytinu, vyzkoušíte si odrátkovat nádobu nebo skleničku, vyrobíte si drátkovanou ozdobu. A navíc vás čeká povídání s Jaroslavem Rabajdou na téma život posádky na Šanci.

Čtvrtek 27. 8. - Medový den

Čeká na vás výstava včelařského náradí s výkladem o jejich používání, povídání o chovu včel a jak to mají v úlu zařízeno, zdobení medových perníčků, práce s voskem, tvorba suvenýrů - včeliček z vajíčka a mnoho dalšího. Během dne si popovídáte s Davidem Czyžem na téma zpracování medu a výroba medoviny.

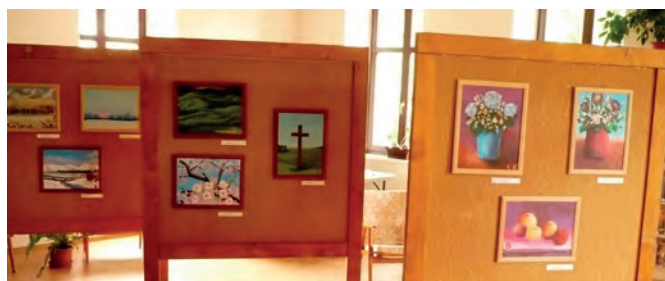
Pokud si chcete vyzkoušet jízdu na elektrocole nebo si užít pohodlný výlet na kole, využijte **Půjčovnu elektrokol v Dřevěnce na Fojtství**. K zapůjčení jsou 2 trekkingová kola, 4 horská kola a 2 kola určena pro jízdu po asfaltových silnicích. K zapůjčení elektrokola budete potřebovat 2 doklady s fotografií k ověření totožnosti a 5000 Kč na zaplacení vratné kauce. Tu můžete zaplatit buď v hotovosti, nebo blokačí na účtu. Půjčovné je 95 Kč / 2 hod, 170 Kč / 4 hod, 250 Kč / 6 hod, 300 Kč / 8 hod, 390 Kč / 1 den. Prosím Vás, abyste si elektrokola předem rezervovali: 558 341 586, 603 825 226. Zároveň se chystá rezervační systém, sledujte proto náš web a FB, kde Vás budeme o jeho spuštění informovat.

MÍSTNÍ KNIHOVNA

Nechte se naší knihovnou lákat ke hře deskových her! Oblíbené **Deskohraní** připravila místní knihovna nejen pro děti na oba prázdninové měsíce. Od pondělí do pátku od 10:00 do 17:00 hodin (kromě středy) si můžete přijít zahrát stolní hry všeho druhu, od „člověče nezlob se“ přes „aktivitu“ po „dostihy“. Každý rok se tato akce setkává s velkým úspěchem a po loňské (covidové) pauze je zase tady. Přijďte si zahrát reálné hry, nejen ty elektronické...

A co na vás ještě v létě v knihovně čeká? Až do 31. srpna je zde k vidění výstava **Lenky Bromkové pod názvem „Útěk do přírody“**. Autorka je členkou sdružení Umělců malujících ústy a nohama (UMŮN), kde jsou malíři, kteří úrazem, nemocí či vrozenou vadou ztratili tvořivou schopnost rukou. Osobní setkání s Lenkou Bromkovou se v knihovně uskuteční 22. července v 17:00 hodin. Srdečně zveme!

Další výstavu jsme pro vás nachystali na stěnách u schodiště do knihovny. Od 19. 7. do 13. 8. vystavíme soutěžní fotografie z **fotografické soutěže „Milujeme hory. Ctíme tradice.“** A poprosíme vás, abyste svým hlasováním vybrali nejpěknější snímky. Tentokrát zasílali amatérští fotografové svá díla na téma Tradice a zvyky v Mostech u Jablunkova, Gírová z různých úhlů pohledu a Krásné výhledy z Mostů. Výsledky budou vyhlášeny na akci Šancefest 21. srpna 2021.

NÁVŠTĚVNICKÉ CENTRUM OPEVNĚNÍ ŠANCE

Na Šancích se nám rozjíždí druhá turistická sezóna a my máme pro návštěvníky hodně novinek. Vytvořili jsme nové vítací makety vojáků a umístili je před budovu Návštěvníckého centra, aby k nám lákaly návštěvníky, máme nové velkoformátové puzzle Velké Šance, k zakoupení jsou stylové suvenýry, např. propiska v podobě pušky, přívěsek v podobě děla, ořezávátko jako dělo apod. A pro sběratele máme oblíbenou vizitku i turistickou známku. Novinkou léta bude mobilní průvodce, který se nyní dokončuje, a který návštěvníky, pomoci zapůjčeného tabletu, provede celým opevněním a prozradí jim řadu zajímavostí z historie.

POZNEJ PŘÍRODU KOLEM SEBE

Bělásek řeřichový (*Anthocharis*)

Tohoto neposedného hezkého motýlka není snadné zachytit objektivem. V přírodě většinou zahlédneme jen samečky, které poznáme na první pohled podle oranžových rohů předních křídel. Neustále poletují a vyhledávají nenápadné bílé samičky, které připomínají spíše běžné bělásky. Tomuto typu zbarvení říkáme pohlavní dichroismus. Pokud náhodou motýlek na rostlině chvíli v klidu sedí se složenými křídly, je díky flekatému rubu křídel na kytce dobře maskovaný.

Sytě oranžovou barvu mají i vajíčka. Samičky je kladou jednotlivě na živé rostliny - blízko jejich květů nebo přímo do nich. Tato výrazná barva signalizuje ostatním samičkám, že rostlina je již obsazena. V opačném případě by mohlo dojít ke kanibalismu larev z nestejných snůšek.

Jejich živnými rostlinami jsou zástupci brukvovitých - navzdory svému jménu je to nejspíše řeřišnice luční nebo česnáček lékařský, méně pak např. kokoška pastuší tobolka, strmobýl, hořčice polní, huseník lysý nebo penízek rolní. Housenky se na nich vyvíjejí rychle - svůj vývoj musí stihnout v době kvete-

ní a tvorby semen. Jsou modrozelené nebo šedozelené barvy s malými černými skvrnkami a s bílým pruhem na bocích, což jim umožňuje dobře se na rostlině maskovat. Jsou pomalé a za normálních okolností svoji rostlinu vůbec neopouštějí. Poté se na rostlině kuklí - kukla má charakteristický zalomený tvar s velmi protáhlou špičatou přední částí, připomíná větší trn. K rostlině se připoutává opaskem. Ve stadiu kukly přečkává bělásek řeřichový zimní období. Motýlci se z ní líhnou nejčastěji v dubnu, kdy už obvykle začíná teplejší jarní počasí. Dospělci žijí maximálně 6 týdnů.

Běláska řeřichového potkáme nejčastěji na otevřených loukách, okrajích lesů či lesních cest nebo na křovina- tých mezích. Vysloveně miluje vlhká prosluněná místa, občas přiletí i do zahrady. Hojnější je v podhůřích a pahorkatinách, i když není výjimkou ani jeho výskyt v horských údolích.

text:

RNDr. Magdaléna Roháčová, Ph.D.

foto: Jan Kufa Kičerok

místo pořízení fotografie:

Dolní Mosty

DŮLEŽITÉ INFORMACE

Dáváme oblečení druhou šanci

Asi většina z nás se někdy nechala lákat akčními cenami nebo novými módními trendy a pořídila si kousek oblečení, který nakonec zůstal ve skříni nenošený. Po přezkoumání šatních skříní řada z nás zjistí, že jsou sice narvané, ale polovinu věcí nenosíme. Když si k tomu uvědomíme, že módní průmysl je v současné době považován za významného znečišťovatele životního prostředí, je problém na světě.

Každý z nás může přispět k řešení této situace. V Centru pomoci sv. Rafaela dáváme oblečení druhou šanci. Všechny pytle s použitým textilem, které k nám lidé přinesou, roztrídíme. Co lze použít, vystavíme v charitním šatníku. Toto oblečení si mohou lidé pořídit za dar a tím přispět na provoz Centra pomoci sv. Rafaela. Oblečení také posíláme na Ukrajinu nebo dalším organizacím u nás. Starší prostěradla a povlečení předáváme do Denního stacionáře sv. Josefa, kde z nich lidé s mentálním postižením vyrábějí koberce, nepoužitelný textil dáváme také firmě Lexona, která je používá na čištění strojů. Co už dál nepoužijeme, to odváží firma, která textil dále zpracovává na výrobu čistících hadrů nebo městského mobiliáře, např. laviček. Často jsme zavaleni pytli a unaveni, protože třídíme celý den, ale víme, že to má smysl. Těší nás, když si k nám přijdou lidé vybrat něco na sebe. Jste zváni i Vy.

Provozní doba:

PONDĚLÍ A STŘEDA 8:00 - 17:00
ÚTERÝ A ČTVRTEK 8:00 - 14:00

Adresa: Bezručova 130, za Tescem, budova MŠ - zadní vchod

*Na setkání s Vámi se těší
tým Centra pomoci sv. Rafaela.*

Bělásek řeřichový - sameček

Bělásek řeřichový - samička

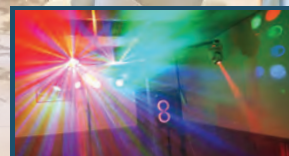

HOSTINEC U JAKUBA

HASÍME ŽÍZEŇ OD ROKU 1848

SKVĚLÉ MÍSTO PRO RODINNÉ OSLAVY

- SVADBY, PROMOCE, OSLAVY, KARY
- KAPACITA 44 OSOB, ŠVÉDSKÉ STOLY, CATERING
- BOHATÉ MENU A SKVĚLÉ PIVO
- K DISPOZICI ZDARMA PARTY BOX A SVĚTELNÁ RAMPA

KONTAKT: +421 915 955 955

GOROLSKÉ TURISTICKÉ
INFORMAČNÍ CENTRUM
SRDEČNĚ ZVE NA

LETNÍ KINO

10. července - ŽENSKÁ POMSTA
24. července - BÁBOVKY

ve 21.30

AREÁL U STARÉ ŠKOLY

od 18.00 reprodukována hudba
otevřená kavárna a bouda SRPŠ
grilované speciality, pivo, limo ...

VSTUPNÉ 80 Kč

Mosty
Milujeme hory, Člověče tady je!

INFORMACE Z AQUAPARKU

Letní sezóna v našem Aquaparku byla zahájena 17. června. Přinášíme Vám bližší informace o jeho provozu. Otevřeno je za pěkného počasí **denně od 9:00 do 19:00 hodin.**

V areálu aquaparku je množství atrakcí jak pro děti, tak pro dospělé. Nacházejí se zde dřevěné houpačky a prolézačky a hřiště pro plážový volejbal.

Ceny vstupného:

- děti do šesti let
v doprovodu osoby starší 18 let..... **zdarma**
- děti, studenti, důchodci, ZTP, ZPP **50 Kč/den**
- dospělí..... **75 Kč/den**
- sezónní permanentka: děti do 18 let,
studenti, důchodci, ZTP, ZPP **1000 Kč**
- sezónní permanentka: dospělí **1500 Kč**
- hromadné skupinové sezónní vstupné
(skupiny nad 200 osob)..... **5 Kč/vstup**

Ceny pronájmu:

- volejbalové hřiště - síť, míč..... **50 Kč/hod**
- badminton - páčky, košíčky **50 Kč/hod**

Mobilní kontakt: +420 724 075 099

Stejně jako v minulém roce i letos všem žákům našich základních škol v Mostech u Jablunkova vstupné na bazén hromadně hradí Sdružení rodičů a přátel školy a Macierz Szkolna. Ke vstupu na bazén opět poslouží identifikační čip. Žáci si jej mohou vyzvednout v pokladně koupaliště po nahlášení svého jména a příjmení. Za čip zaplatí **50 Kč** zálohu, kterou na konci sezóny dostanou zpět, nebo mohou mít i vlastní čip, který si načteme a zaregistrujeme do systému. Ostatní platící návštěvníci mohou využít i bezhotovostní platbu kartou nebo telefonem.

Přejeme Vám hezké léto! Obec Mosty u Jablunkova